

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

VIII. Innocentius & Gelasius requirunt consensum Episcoporum ad executionem decretorum. Galli, quadringentis abhinc annis, iis tantum legibus & canonibus se obstringi putabant qui usu recepti essent. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15591

Vide secundam
Praxisionem Mar-
ca 8. 6.

Paulus Rom. 13.
& Petrus 1. ep. c. 1.

Chryf. hom. 15. in
1. Corinthe.
Theodoret. in Pra-
fat. ad Synagogen
Canonum. c. 4. 5.
& dicit quod si
mox in hanc
sententiam quod
dicitur.

Innoc. in Decc.

Huc referri pos-
sunt plerique ex
eo que diximus
capite superiori,
et precipue 8. 9.

perij exprobratione. Etsi enim dura sint aliquando Regum imperia, ordo ille imperandi & parendi id exigit, ut subditi dominorum mandatis cedant, quemadmodum Apostoli disertissime docuerunt. Sed in legibus ecclesiasticis, quæ jus naturale aut divinum non exsequuntur, summum illud imperium locum non habet. quo sensu accipienda sunt quæ adduxi testimonia è Gregorio Nazianzeno, Hieronymo, Chrysofomo, & Bernardo, ad loci evangelici explicationem. Quinetiam magnum discrimen intercedit inter supplicia quæ leges publicæ contumacibus irrogant, & excommunicationes, aut ceteras censuras, quibus utitur Ecclesia adversus sceleratos. Princeps enim adulterum, aut cædis reum, gladio plectit; id est, maleficum committit pœnâ afficit, in eoque vim imperij sui ostendit. Ecclesia verò non exigit pœnam, sed morborum curationem. Itaque non infligit excommunicationem, ut mactet, sed ut pœnitenti salutem conciliet, quemadmodum disertè interpretatur alicubi Chrysofomus. Vnde Theodoretus in Synagoge Canonum adnotavit, aliam esse rationem legum regiarum, & canonum; quòd illa severas pœnas à reis exigant, hi autem errantes in viam reducere & ægris remedia parare conentur, quando peccatum est in leges evangelicas, aut mores receptos.

VIII. Si quis autem de quaestione proposita, quæ fuerit sententia veterum, requirat, definiri posse videtur ex Innocentio I. & Gelasio. Etenim ille non solam editionem Decretorum quæ complexus erat epistola quam dederat ad Alexandrum Antiochenum, sed etiam consensum Episcoporum provincialium requirit: *Ut que ipse tam necessario percunctatus es, inquit, & nos climatè respondimus, communi omnium consensu studioque servantur.* In eandem sententiam Gelasius dixit primam sedem exequi *uniuscujusque synodi constitutum, quod Universalis Ecclesie probavit assensus.* Imò & Hilarius, à me supra laudatus, Decreta ab Occidente in Orientem mitti consuevisse scripsit, non extorquendi assensus injuriâ, sed instruendæ omnium conscientie cognitione.

Ad hanc disputationem illustrandam non omitti debet insigne Anastasij Bibliothecarij testimonium, qui ad marginem sexti canonis Septimæ Synodi, ubi mentio habetur cujusdam canonis Trullani Concilij, hæc adnotavit: *Nec te moveat si hanc definitionem nos minimè habeamus, cum & eorum nonnullas quas intercanones habemus, in auctoritatem non recipiamus; sicut quasdam ex Conciliis. Alie namque apud Grecos tantum, alie vero apud certas solum provincias, in observantia ecclesia-*

stica assumuntur. Sicut sunt Laodicensis Concilij 16. & 17. regule, que apud Grecos tantum servantur, necnon & Africanorum Conciliorum 6. & 8. capitula, que nulla provincia servare, nisi Africana, dignoscitur. Hanc ob causam ipsi etiam Romani Pontifices in formula professionis quæ habetur in Diurno Ecclesie Romanæ, spondent se observaturos & confirmaturos omnia decreta canonica prædecessorum apostolorum nostrorum Pontificum, quæcumque ipsi synodaliter statuerunt, & probata sunt. Non inutiliter hæc ultima verba addiderunt. Sciebant etenim præter constitutionem factam synodi assensu, necessarium fuisse ut tacito provinciarum consensu probaretur.

Communem omnium seculorum sententiam etiam hac in parte secuti sunt Galli nostri; qui se solis illis canonibus teneri putaverunt, qui aut contrario usu aboliti non essent, aut qui ab initio usu recepti fuissent. Id testatur Philippus Rex Francorum in Pragmatica qua privilegia quædam Academicæ Aurelianensis indulsit anno MCCCXII. *Non putet igitur aliquis nos recipere, vel progenitores nostros recepisse, Consuetudines quaslibet, sive Leges, ex eo quòd eas in diversis locis & Studiis regni nostri per scholasticos legi sinantur. Multa namque eruditioni & doctrinæ proficiunt, licet recepta non fuerint. Sicut nec Ecclesia recipit quamplures canones, qui per consuetudinem abierunt, vel ab initio non fuerint recepti, licet in Scholis à studiosis propter eruditionem legantur. Scire namque sensus, ritus, & mores hominum diversorum, locorum, & temporum, valde proficit ad cujuscunque doctrinam.*

Consensus necessitatem hac etiam ratione probavit Nicolaus Cusanus, quòd olim omnia disciplinae capita decernerentur in Conciliis, ex communi Episcoporum suffragio & consensu, secundum formam ab Apostolis præscriptam, qui ex sua & seniorum sententia, Decreta de suffocato, & de sanguine, ediderunt. Vnde sequi ait, Constitutiones pontificias aut è canonibus receptis petendas; aut si potestatem statuendi, quam Summus Pontifex à Deo habet, in rebus nondum canone decisus explicare velit, *ad hoc quòd statutum ejus liget, non sufficit quòd sit publicè promulgatum; sed oportet quòd acceptetur, & per usum approbetur, secundum superiora & ea que notantur de Constitutionibus super rubrica; ubi dicitur per Doctores, quòd ad validitatem statuti tria sunt necessaria, potestas in statuente, publicatio Statuti, & ejusdem approbatio per usum. Vnde videmus innumera apostolica statuta, etiam à principio postquam edita fuere, non fuisse acceptata.*

I X. Quæ in contrarium afferuntur, ejusmodi sunt, ut à recepta sententia discedere non cogant. Neque enim subditis idcirco

Diurnas Eccl.
Rom. editio Ro-
mæ ab Hæreticis,
sed suppreffa, an
1660.

Franc. Floris
Anecdotes meth-
odissimas præstat
hæc verba in
Dissert. de Orig.
Jur. Can. lib. 6.
nem.

Cusanus Cardu-
li de Conci-
liis. l. 2. c. 7.
10. & 11.

Concil. 7.
an. 10.
11. 12.